

Evitar l'error de Companys! Tarradellas i la lliçó dels Fets d'Octubre

Agustí Barrera / Llibertat.cat

El llibre de Joan Esculies i Serrat de 157 pàgines ha estat publicat per edicions de 1984, el seu autor és doctor en història, màster en nacionalisme i conflicte ètnic, i llicenciat en periodisme i biologia. Ha publicat entre altres estudis, Josep Tarradellas(1899-1936). Dels orígens a la República (2012) i Joan Solé i Pla, un separatista entre Macià i Companys (2011).

El text està dividit en 9 temes d'estudi, una nota de l'autor, un epíleg i 10 pàgines d'anotacions al text, que ens remetent a articles de diaris i revistes, fons documentals i una correspondència de 18 cartes que permeten de situar-nos en el context històric concret.

L'autor ens diu que l'objectiu del llibre no és explicar-nos per què es produïren els Fets del Sis d'Octubre, ni el seu desenvolupament cronològic, sinó la importància que tingueren en la posterior definició de la línia política de J.Tarradellas. En el text es fa un recorregut de la trajectòria política de J.Tarradellas i se'n destaca el seu judici sobre el Sis d'Octubre, el d'un catalanista republicà distanciat dels extremismes de la dreta i l'esquerra, partidari d'una solució política dins l'estat espanyol, allunyat dels plantejaments insurreccionalistes i separatistes de M.Badia, J.Dencàs i les JEREC, el sector independentista dins ERC. J.Tarradellas se situà durant la Generalitat republicana i la democràcia borbònica dins la legalitat Constitucionalista.

J.Tarradellas entén la proclamació de l'Estat català del President Ll. Companys com un error polític, com un acte de sentimentalisme maximalista. Diu que ell no estava d'acord amb aquella "trencadissa", si hi havia problemes s'havien de resoldre amb negociacions entre els dos governs. Com han mantingut altres polítics i estudiosos del tema, J.Tarradellas veia en la proclama del President Ll.Companys un acte de subordinació, un anar a remolc de forces polítiques espanyoles, de lligar el futur de l'Autonomia al pacte antifeixista estatal.

La proclama de l'Estat català del President Ll.Companys era una reedició de la República catalana de F.Macià el 14/04/1931, implicava una definició de l'Estat com a federal, i era una eina de pressió sobre el govern radicalcedista de Madrid. Cal recordar el context europeu del 1934, amb un feixisme i nazisme hegemònics i amenaçants. La Confederación de Derechas Autónomas (CEDA) tenia com a punts programàtics la religió, l'ordre, la Pàtria, el treball, la propietat. El President Ll.Companys oferí Catalunya com a baluard de la República, davant el perill d'un procés d'involució per part de les dretes de l'Estat, el temps confirmà la certesa de l'anàlisi.

El Sis d'Octubre de 1934 és un exemple de com una derrota militar, 5.000 detinguts 2.000 processats, 80 morts, 252 ferits oficials malgrat que la xifra real s'apropà als 500, es pot transformar dos anys més tard en una victòria política a les eleccions el mes de febrer, amb el triomf del Front d'Esquerres, que obria un procés de transformacions socials i polítiques, estroncades amb la derrota i l'ocupació el gener i febrer de 1939.

J.Tarradellas, nat a Cervelló (Baix Llobregat), es trasllada a Barcelona amb la seva família el 1914, un any després ingressa al CADCI, el 1917 és escollit secretari de propaganda autonomista del CADCI, ell és un viatjant de comerç (teixits) que s'interessa per la política, que aplica a la seva activitat política el sentit de l'ordre, la capacitat d'organització i el sentit pràctic de la seva feina de viatjant, això sí, tenint sempre molt clar el concepte de poder i un afany fora mida pel protagonisme. Recordem que el republicà de tota la vida, el secretari general d'ERC, dos anys abans de la seva mort i després d'haver glorificat la monarquia borbònica, fou nomenat pel rei Juan Carlos I marquès de Tarradellas (1986).

Malgrat ésser un testimoni de primer ordre en molts dels esdeveniments de la guerra del 1936-39 i de l'exili polític, les seves aportacions a la història política del nacionalisme català són més aviat migrades, llevat de la idea central que ell com a President de la Generalitat i representant de la legalitat republicana i del poble català, acostumava a tenir sempre la raó. Ell sempre fou un tarradellista convençut.

J. Tarradellas insistí durant tot el període de l'exili a unir els catalans a l'entorn del símbol de la Presidència de la Generalitat, en la necessitat d'impulsar una política àmplia d'unitat nacional, és a dir, que qualsevol moviment de la política catalana havia de comptar amb el vistiplau del Govern de la Generalitat, del seu President que era ell, rebé crítiques per la seva política personalista i voluntat de protagonisme, ell tot sol no representava Catalunya.